

Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára

<p>Megjelenik minden vasárnap egy iven. Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos M. KALOCSA RÓZA. Szerkesztői szállás : Szénatér József utca 1 sz. (hova a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)</p>	<p>Előfizetési föltételek : Egész évre . . . . . 6 frt — kr. Félévre . . . . . 3 „ — „ Negyedévre . . . . . 1 „ 50 „</p>
--	--

Szives kérelem előfizetőinkhez!

Folyó hó végével letelik a fél éves előfizetőknek határidejük. Azon szives kérelemmel fordulunk tehát önökhöz, ujjítsák meg előfizetéseiket, sőt pártolják, terjeszszék kis lapunkat, mely nagyobb pártolás mellett mind tartalmára bővülh, mind külalakjára nézve szépülni fogna, míg jelen állásban csak tetemes áldozatokkal tartathatjuk fenn.

Pest, júniusban 1869.

M. Kalocsa Róza.

A kis árva.

Uj sirdomb a temetőben,
 Rajta virág-koszoru ;
 Kis leányka áll felette,
 Arcza olyan szomorú . . .

Leborul a sirhalomra,
 Fájó könye megered,
 Könyhullatva és zokogva
 Csak egy nevet emleget . . .

„Miért sirsz, te kis leányka?
 Mért zokogsz úgy — mi bajod!?”
 „Hogy ne sirnék, én . . . az árva
 Boldogtalan — elhagyott!”

„Más gyerekeknek édes atyja
 És jó édes anyja van,
 A kik öt oly hűn szeretik
 S ápolgatják untalan.”

„Nekem csak egy jó anyám volt,
Ki egyedül szeretett :
Ő is elment . . . eltávozott . . .
Árván hagyott engemet . . .

Ott feküdt a betegágyon . . .
Ejjel-nappal ápolám,
Sirva kértem : ne menjen el . . .
Ne hagyjon itt, jó anyám . . .

„Ráborultam, s kérdezém, hogy
Szavamra mért nem felel! ?
Felnézett . . . és azt mondta, hogy :
Őt az Isten hívja el! . . .“

„Kértem Istent : ne vinné el! . . .
De rám az se hallgatott . . .
Nekem csak egy jó anyám volt :
Az is meghalt, itt hagyott! . . .“

„Ide járok sirhalmához,
Szólok hozzá, s kérem őt :
Jöjjön haza, s legyen oly jó
Anyám, miként az előtt . . .“

„Hova lészek ő nélküle! ?
Haza menni sem merek . . .
Ugy félek, hogy bántanak, és
Elűznek az emberek.“

„Oh, gyermekem, jó gyermekem,
Töröld le a könyvedet,
Hagyd anyádat . . . a halottnak
Visszajönni nem lehet . . .“

„Hagyd nyugodni a halottat ;
Mindnyájunknak sorsa ez.
Hidd el azt, hogy boldog, a kit
Könyvtől ázott hant fedez !

„Csak a büntől óvd meg hiven
Kis szivedet, gyermekem ;
A jó gyermek soh' sem árva . . .
S bántódása nem lesz . . .“

„Mindenkit úgy szeress, miként
Jó anyádat szeretted :
Az a legjobb atya, ott fent
Órködni fog feletted.“

„Minden ember atyád leszen,
S minden asszony jó anyád . . .
Hisz oly nagyon jó az isten . . .
Gondot visel tereád.

HETVEY GÁBOR.

A nyelvtan.

Vigjáték egy felvonásban.

(Nemzeti színházi előadás után, gyermekek számára írta Kalocsa Róza.)

(Folytatás.)

Nyolczadik jelenet.

Előbbi, Borsi berohan.

Borsi, (indulatosan.) Ez már mégis szörnyűség!

Perjesi. Mi baj? Mi történt?

Borsi, (fuldokolva.) Képzeld csak . . . .

Perjesi. Dehát mit képzeljek?

Borsi. A mint odakint egyik másik emberrel beszélgettem,
hát ő odajön . . .

Perjesi, (közbe vág.) Ó?! dehát ki az az ő?

Borsi. Hát ellenfelünk, a ki a földbirtokos egyesület elnöke akar lenni.

Perjesi. Vagy ugy!

Borsi. Tehát közénk furakodik és elkezd engem csúfolni, hogy milyen jó marhaorvos vagyok, hogy a Perjesi ur tehene a kezem alatt megdöglött. (Indulatosan.) Hiában állítottam, hogy későn jöttem, mindig gunyosan mosolygott és azt mondta: kifogás barátom, kifogás.

Perjesi, (pártfogói hangon.) De már barátom itt ön mellett én is bizonyíthatok.

Borsi, (megkapva a szót.) Bizonyíthat?! Ez lesz a legokosabb, írjon kérem tekintetes ur hamar egy bizonyítványt, hogy mire én az udvarra értem, már a tehén megdöglött.

Perjesi, (megijedve.) É . . . én? irjak bizonyítványt? Ö . . . ö . . . önnek.

Borsi, (készségesen széket készít az asztalhoz, írószközt, papirt tesz oda és egy tollat nyom Perjesi kezébe.) Így, csak gyorsan írja meg, majd megmutatom én annak a semmirekellőnek, hogyan kell egy becsületes marhaorvost rágalmazni! (Indulatosan fel s alá jár.)

Perjesi, (siró képpel rágja tollát, félre.) Jaj? hol van a leányom.

Borsi, (teljesen magával elfoglalva, Perjesire nem ügyel, hanem néha néha egy-egy fenyegető felkiáltást tesz.)

Perjesi, (ir.) Bizonyítvány, arról . . . valjon egy r—rel vagy két r—rel kell azt írni, hogy arról. Biz én nem tudom, legjobb lesz egy disznót fecsesenteni rá, így ni! — arról, hogy Borsi ur később — egy b—t irjak ide vagy kettőt . . . nem tudom, . . . eh! fecsesentünk ide is . . . (kezére hajtja fejét.) De hol van leányom? (Sohajt.) Milyen hirtelen megírná ezt . . . De végezzük be. (Neki busulva ir.)

Kilenczedik jelenet.

Előbbieket, Berta.

Berta, (halkan.) Ni! ni! a papa ír, ugyan mit írhat?

Perjesi, (felkel, összehajtja az írást,) Itt van orvos ur a bizonyítvány, tessék!

Berta, (félre.) Bizonyítvány!

Perjesi, (az orvoshoz.) Egy pár helyen ugyan elcseppent a tinta.

Borsi. Nem tesz semmit, megyek, megmutatom ezzel nekik, hogyan kell egy becsületes embert mint én, olyan semmirekellőknek rágalmazni.

Berta, (megijedve.) Megmutatja? a papa irását? Jaj nekünk! (Perjesihez titkon.) Vegye vissza tőle papa hamar.

Perjesi. Hát itthon vagy kis leányom? (Panaszosan.) Bizonyítványt kellett írnom!

Berta. Tudom-tudom, de hát vegye vissza kérem.

Perjesi. Hogyan?

Tizedik jelenet.

Előbbie, Antal.

Berta, (Borsihoz.) Ugyan édes doctor bácsi nem lenne szives megnézni a Fakót?

Borsi, (már az ajtón félig kilépve visszajő.) Hát mi baja a Fakónak?

Antal, (bárgyuan.) Kisasszony kérem itt a krétamész a mit a vendég ur hozatott.

Berta, (megszorulva.) Hát a Fakó a herésbe szabadult . . . . (Antalhoz félre.) Öntse a doctorra azt a meszet.

Antal, (báméskodva.) Mit? én? a doctor urra?

Berta, (Borsihoz taszítja.) Öntse már ha mondom.

Antal, (nyakon önti Borsit.)

Borsi, (zsebéből keresgélte érvágó szereit elő.) Mindjárt eret vágjunk a Fakón . . . . Hát ez mi az ördög?

Berta. Oh az az ügyetlen Antal, takarodjék ki rögtön.

Antal. Hiszen a kisasszony parancsolta!

Perjesi, (pofonnal fenyegetve.) Nem takarodol ki rögtön? (Antal kifut.)

Berta. Adja ide édes orvos ur kabátját azonnal kitisztítom.

Borsi, (kezeiben érvágó eszközei.) De kérem ne fáradjon, nem tesz semmit.

Berta és Perjesi, (nagy készséggel lehúzzák felső kabátját.)

Berta. Így, azonnal ki lesz tisztítva, ön meg addig megnézi a Fakót, ugyebár.

Perjesi. Menjen, menjen édes Borsi barátom, orvosolja meg azt a lovat.

Borsi. Azonnal itt leszek. (El.)

Perjesi. Bizony derék egy marhaorvos is ez az én doctorom, annyit mondhatok, hogy ha a lábas jószágnak csak távolról is valami baja van, mindjárt eltalálja, csak a szeme közé kell neki nézni.

(Folyt. köv.)

A nevelés és tanulás szükségessége.

I.

A teremtés legnemesebb, legremekebb műve az ember. Vak ösztönét követi s csak eledele megszerzésére képes gondolni, az embernél testére nézve sokkal nagyobb s erősebb állat, míg az ember szelleme. — mint hatalmas fejedelem — uralg a föld felett, s tűz, víz, gőz, levegő, mint alattvalók, egyiránt szolgálnak neki; nemes arczezal tekint az égre, hogy megtalálja — felismerje azon egyetlen lényt, ki nála egyedül hatalmasabb, s ki a maga képére teremtette őt.

Ilyen nagy és hatalmas az ember. És még is, a föld ura, az ember, születése első éveiben gyengébb, erőtlenebb a föld legtöbb oktalan állatainál, melyek felett később uralkodik. — Más kézből veszi első táplálékát; csak gondos ápolás tarthatja fenn számára a nyert életet; míg a legtöbb oktalan állat már létele első kezdetén önálló, gondoskodni tud táplálékáról s úgy szólván felneveli önmagát.

A nemes lélekkel bíró, az Isten képére teremtett ember, — mely minden élő lények között egyedül bir öntudattal, egyedül tud válasz-falat emelni a jó és rossz között, mely itél, okoskodik, s megmérni igyekszik még az Isten mélységeit is, és egy egészen új világot teremt magának: a szellem-világot; az ember félre vetve, nevelés nélkül az oktalan állatok sorába alacsonyodik le, s az isteni kezektől tisztán kikerült lélek a test ösztöneit követi, mint az oktalan állat. Eltér nemes hivatásától, eredeti rendeltetésétől. — Hogy állításunk mennyire igaz, szinte felesleges bizonyítgatni. — Csak az alsóbb néprétegeit vizsgáljuk, mindenütt szembeütköző bizonyosságokat találunk. — Mi, a kik isten jó voltából felsőbb műveltségben részesültünk s a tudományosság egy bizonyos fokára emeltük magunkat, ha valamely, különösen a várostól messzebbre eső faluba megyünk, gyakran önkéntelenül elmosolyodunk a kevesebb műveltségben részesült köznép együgyűségén. — Hogy azonban mennyire szükséges a nevelés, s nélküle mennyire süllyed alá az ember, az említettnél sokkal világosabb bizonyosságot, úgy szólván szomorú példát is mutathatunk fel.

Lithvániában 1664-ben két gyermeket találtak a vadászok az erdő rengetegeiben, kik vadállat módjára négy lábon jártak, beszéd helyett érthetlen hangokon morogtak.

Déli Franciaországban 1741-ben szinte a vadászok egy leányra akadtak, ki, miként a majmok, egyik fáról a másikra ugrált, növénynyel, erdei gyümölcsessel s állatok tojásaival élt. — A vadá-

szok eleinte nem tudták kitalálni, hogy valjon emberrel, vagy állattal van-e dolguk. Látták, hogy teste sokkal szebb, s kifejlettebb mint a majomé, míg más felől bőre durva volt s körmei valószínűs karommá váltak. — Midőn feléje közeledtek, úgy sziszegett, mint a majom; karmait mutogatta, szemei haragosan villogtak s tekintete egészen állati vad kifejezést öltött. — Hihetőleg kicsi korában tévedt el szüleitől s a majmok által neveltetett fel. — Különb Puella gallica (francia leány) név alatt volt ismeretes.

1820. körül hazánk valamelyik tavából egy gyereket fogtak ki a halászok, midőn a nádasok közt halásztak volna. Képzelmű, mennyire ijedtek meg ezen együgyű emberek, midőn a kis ördögöt — mert azt hitték, — hálójukban megpillantották. Egy olyan hal, melynek keze-lába, s egész emberi alakja van . . . bizony furcsa meglepetés!!! Eleinte elfutottak tőle; de később kíváncsiságból újra megnézték, s ime, a „tisztelt hal úr“ még most is ott ült, a hálóba egészen bele keveredve. — Természetesen rájöttek végre, hogy az állatország melyik fajához tartozik, s Kapuvárra vitték, egy uri család udvarába, hol aztán Halnyi Istók név alatt lett ismeretessé. E nevet azért adták reá, mert még a későbbi időben is legkedvesebb eledele maradt a hal, béka, kigyó s több e féle vízi állatok. — Nagyon — nagyon kicsiny volt daczára annak, hogy az orvosok bebizonyították, miszerint legkevesebb 15—16 éves lehet. — Próbálták tanítani, eleinte csak egyes szavakra, s tárgyak ismeretére, később a vallásra s isten lételére; azonban nem értek vele cél. Legfőlegb egyes szavakat tanult meg utánozni s egyes tárgyak ismeretére jutott el. — Azonban annyira még is mentek vele, — mert hisz erre még az állatok is képesek, — hogy az asztal körül némi szolgálatot tett. — Istók úr azonban ugy érezte magát az emberek között, mintha valami szegény kapásembert a miniszterelnök salonjába vinnének, s a mikor csak szerét tehette, kiszökött onnét, s elrejtőzött a maga „extra“ szobájába, melyet számára a várnagy az udvar közepén állított fel. — Egyedül a várnagy leányának akart tetszeni, s ennek minden erejéből hizelkedett. — Történt azonban, hogy a várnagy leánya férjhez ment; Istók úr is az asztal körül szolgált, s nem tudni, hogy boszúból-e vagy miből, — elég az hozzá, hogy egy kosár kigyót-békát s több efféle állatot öntött az asztalra. — Az is meglehet, hogy kedveskedésből tette; azonban bár mi okból tette is, kikapta érte a maga porzióját; egy kicsit megtánczoltatták és becsukták. — Nem is tetszett ez az eljárás Istók urnak, s midőn újra visszakapta szabadságát, eltűnt nyomtalanul; nem látták többé soha. Jobban szerette a nádasok közötti vadont, régi hazáját, mint az emberek mívelt társaságát.

Mind ezek azt mutatják, hogy az embernek születésétől fogva szüksége van a nevelésre, gondos ápolásra, inkább, mint bár mely állatnak. — Az emberben megvan ugyan már születésekor a szellemi tehetség csirája, a nagygyá-lehetés magvai, de a napsugár, az éltető harmat, mely táplálja, nagygyá növeli e magvakat, egyedül a gondos ápolás, a nevelés.

Elültethetjük a kis fácskát, bár mily nemes fajból legyen is az, de ha nem nyesegetjük le szükségtelen ágait, haszontalan kinövéseit, ha nem tisztogatjuk kellő időben, fog ugyan zöldelleni-virágozni, sőt gyümölcsöt is hoz, de gyümölcse fanyar-keserű s élvezhetetlen lesz legtöbbszörre. — A gondos kertész édes kellemes gyümölcsöket hoz elő a fán; ép ezt teszi a nevelő is növendékeivel. — A nevelő nemesíti a gyermeki kebel érzelmeit, melyek kezdetben ép úgy hajlandók a rosszra, mint a jóra; ki fejti s csiszolja az ifju szív s elme tehetségeit, hogy a természet által ingyen adott kincs, mint az elébb még durva gyémánt — annál fényesb, annál nemesebb legyen a szakértők kezében.

(Folyt. köv.)

A szomszéd gyermekek és a herceg.

HOFFMANN FERENCZ BESZÉLYE.

(Folytatás.)

A szegény czipész.

Következő napon, a mint Friczi az iskolából jöve, Margit ablaka előtt elhaladt, azt sirni látta. Oly keservesen sirt, hogy még köszöntését sem vette észre.

— Mi történhetett itt? Tegnap még vidám volt s ma mily szomorú, be kell mennem, megtudni.

Friczi bement s igen meg volt lepetve a látványtól, mely reá várt. Egy szegletben Margit anyja sirt, a másikban Vilmos busult, az atya pedig oly mereven nézett maga elé, mintha nem is élne. Margit folytonosan könyeit törülgette. Friczi jó napot kívánt, de senki sem viszonzá, még a máskor oly barátságos leányka sem.

— Itt ugyan nagy baj lehet, gondolá a fiu Margit kezét megszorítva. Mi történt? nem szabad tudnom?

Margit felnézett, csak ekkor ismerte meg játszótársát.

— Ah, Friczi! sohajtá.

— Nem mondhatod meg, mi bajod?

— De igen, hisz holnap az egész falu tudni fogja. Szegény

atyám! Pár hét előtt ötven tallér áru bört vett azzal a feltétellel, hogy újév után fizeti ki, mert újévkor fizetik neki is az árjegyzéket. Ime most jön a kereskedő s azzal fenyegetőzik, ha atyám három

Chinai tájkép

nap alatt ki nem fizeti, bezáratja. Istenem, Istenem! minő ünnepek lesznek ezek! atyánk börtönben fog ülni, s mi sem örülhetünk az ajándékoknak.

Margit szemeiből újra pergett a könnyzárpor. Friczi is majdnem sirva fakadt. Mégis uralkodott magán, nehogy a családot még jobban elszomorítsa.

A vízi ló.

— Nem kap atyád költsön?
— Dehogy kap! Egész reggel azután futkosott. Senkinek sines pénze. Ha Isten nem segít, végünk van!

Friczi gondolkozott s a mellett mindenféle torzképeket vágott, végre mosolygott.

— Margit, valóban nem kaphat atyád sohol pénzt?

— Nem bizony. Mi már felajánlottuk munkánk bérét, de az nem elég.

— Hisz huszonkét tallér, ti két részt kaptatok.

— Isten ments! egyik osztalék Ehrenfriedé, mint már mondtuk! Csak nem lehetünk háladatlanok annyi fáradságáért! Még akkor sem volna elég!

— Igaz! Majd én gondolkozom rajta, csak légy nyugodt, talán gondolok ki valamit. Jöjj egy negyedóra mulva az öreghez. Akarsz?

— Akarok, de lásd, nem fog használni. Mi már mindenre gondoltunk, de hasztalan!

— Nem lehet tudni! csak jöjj el.

Margit mosolygott, Friczi távozik.

— Mind hiába! gondolá a jó fiu. Margit atyján segíteni kell. Az igaz, ünnepélyünknek vége, de elég boldogság az, ha valakivel jót tettünk. Ugyan Sándor mit szól hozzá. Itt jön ni! Sándor! Sándor hozzá futott.

— Jöjj az örmesterhez. Tanácskoznunk kell s nélküled nem megy.

— Mi baj?

— Majd meghalod. Jöjj!

A két fiu belépett Ehrenfried szobájába. Az öreg elmerülve ült s fejét kezére támasztá. Nem fogadta, mint rendesen a fiukat lármás tréfával: „Melyik szél hoz benneteket!”

Ülve maradt, fejével bölintott, nem szólt semmit.

— Örmester úr, szólalt meg Friczi, kit semmi sem hozott zavarba, szeretnék valamit elbeszélni.

— Nincs kedvem bolondságokat hallgatni! mormogá az öreg.

— Nem tesz semmit, én elmondom, mert nem bolondság. Ül le Sándor, hallgasd te is. Ma reggel Margitéknál voltam, hol igen szomorú állapot uralkodik.

— Tudom, tudom, morgá Ehrenfried, itt volt a szomszéd, hogy segítsék rajta. — Igen! de hol vegyem, szívesen segítnék! Ötven tallér!

— Talán mégis kerül ötven tallér! mondá Friczi és szivreható hangon ecsetelé a szomszédék szomorú állapotát; Sándornak könny csillogott őszinte szemeiben.

— Ez mégis sok! mondá.

— Mi sok? kérdé Friczi.

— Hogy multságunkból semmi sem lesz, pedig örültünk neki.

— Mint érted ezt, Sándor? ostromlá Friczi, kezét megragadva.

— Igen természetesen; mi csak nem fogunk örülni, mikor Margit és Vilmos fogoly atyjukat siratják?

— Ezer menykő! morgá az öreg, amint érteni kezdte a dolgot. Friczi Sándornak nyakába ugrott.

— Derék fiu vagy Sándor! Ezután számolhatsz barátságomra! Vége a bánatnak, bár öröme is, de azért boldogok leszünk. Atyus hozza csak elő pénzünket!

— Valóban, így akarjátok, ily becsületes, nemesszívü gyermekek vagytok? kiáltá az öreg bajszán egy hatalmasat pödörítve, mi jó jel volt. Őszinte szándéktok.

— Igazán, igazán! bizonyítgatá Friczi. Szüleink majd jövő évre részesülnek ajándékokban. Azt hiszem, nem fognak haragudni, ha megtudják hova fordítottuk a pénzt. Embertársunkon segíteni keresztény kötelesség, karácsony lesz jövő évre is!

— Ide fiaim karjaimba! kiáltá az öreg karját kitarva. Ily örömet csak érdemrendem okozott, melyet császárom sajátkezüleg tüzött mellemre. Menjetek, jó fiuk, itt a pénz; hozzatok békét s örömet ama szomorú házba!

Előhozták a pénzt s megütődve vette mindannyi észre, hogy még néhány tallér hiányzik a megkívántató összeghez.

Friczi feltalálta magát.

— Se baj! van még kosarunk elég, utnak indulok és Isten segítségével estig eladom.

Ehrenfried előhozta az árucikkeket. E perczen lépett be Margit kisirt szemekkel. Midőn tudtára adták határozatukat, örömeinek s hálájának alig tudott kifejezést adni. Friczi elégedetten kelt utra.

Könnyü szivvel barangolt a város utczáin, jól esett neki az a tudat, hogy most magát fosztá meg az örömtől, hogy másokon segíthessen. És az a jó Sándor is mily készséggel áldozta fel illetékét. Ezt nem feledi el neki soha.

Igy folytatta utját árucikkeit ajánlgatva, midőn az . . . i utczában egy szép palota elé ért. Itt is megpróbálom, gondolá, s bátran belépett. Alig haladt előre, egy hosszú ajtónálló galléron ragadva rá kiáltott: Ki vagy? mit akarsz?

— Kosaraimat akarom eladni! Ne tartóztass!

— Itt nem fogsz kosarakat árulni, válaszolá az ajtónálló durván. Azért akarsz befurakodni, hogy valamit magaddal vigy!

Friczi egyszerű elutasításra távozott volna, de mikor lopással vádolták, fellázadt becsületessége. Vita támadt köztük s az ör már kidobta volna, midőn egy magas, diszes öltözetü tiszt jelent meg s a fiut szemügyre vette.

— Hogyan! mondá oda lépve, hisz ez az én gyorslábu fium a ki erszényemet utánnam hozta. Végre felkerestél.

— Nem uram, viszonzá Friczi kalapemelve, csak néhány kosarat akartam eladni.

— Ki akadályozott?

Friczi a csodálkozó örre mutatott: Ez itt ni!

Az őrt egy szigorú tekintet érte, ki is sietett odább állani. A kegyes ur ekkor intett Friczinek s bementek egy fényesen butorzott terembe. Alig mert fölneézni a jó fiu, midőn valaki hozzá rohan, s kezét megfogva így szólt:

(Folyt. köv.)

Chinai tájkép.

Képpel.

E táj, melyet képünk mutat, messze fekszik Ázsia keleti részén — Chinában. Ugy-e bizony sokat hallottunk már mi a chinaiakról például ha egy ember érthetetlenül beszél, nem fejezi ki tisztán akaratát, azt mondják róla: chinai nyelven beszél! Hátha még azt mondják: chinai fal választja el tőlünk! Mi az a chinai fal, nem kérdezték még azt önök soha?

A nagy chinai birodalom már évezredek óta fennáll, mindig el volt zárva a világtól. Az a szorgalmas nép mindig csak saját magának dolgozott, idegen nem kellett neki, sem mint barát, sem mint ellenség, ő egyedül akart állani a földön. És sikerült is nekik. Mig a chinaiak elvonultságukban munkálkodtak a tudománynak s iparnak azon fokára jutottak, melyre más nemzetek csak évszázadok után. De mig más nemzetek haladtak, fejlődtek a szellemi téren, addig ők megállapodtak ugyanegy ponton s most is azon a fokon állanak, melyen ezer év előtt. Az igaz, hogy nekik már akkor nem volt ismeretlen a puskapor, papiros, s számtalan természettudományon alapuló találmány, mire az európaiak csak később jutottak.

Lássuk a chinai falat! Chinának legközelebbi szomszédsága Tatárország volt; (most már hozzá van kapcsolva) a hatalmas császár tehát, hogy munkás népe védve legyen e vad szomszéd betöréseitől, népe egy harmadát arra használta, hogy egy bámulatos nagy falat vonjanak a birodalom határára. China népességének egy harmada szép szám, mert nem igen van a földön oly népes terület, mégis borzasztó időbe került a határfák felemelése. Szélessége több két ölnél, kívül gránit és téglá, belül pedig földdel van betömve, számtalan torony emelkedett rajta, most már többnyire romba dőlt. Már szükségtelen, miután a két ellenségeskedő ország összeolvadt.

Mint tudjuk a selyembogár tojásokat egy zarándok chinából hozta Európába, ott ez egy fő iparág. A thea szinte Chinában terem. A papirkészítést a legnagyobb tökélyben gyakorolják s temérdeket felhasználnak, mert még asztalkendőül is finom papir szolgál. Nevezetes még a chinai porcellán, mely finomságára nézve nem igen utánozható. Most, miután már részben ledőlt a chinai fal, nem azt a valódi falat értem, hanem azt a képzelt válaszfalat, mely e népet minden közlekedéstől elzárta, már körülbelül megismerkedtünk velük. Angol és francia hajóknak némely kikötő nyitva áll. A mi a kereskedelmet illeti, arra hajlandó a chinai, de hogy idegen szokásokat, mivelődést, vagy idegen vallást elfogadjon, arra igen zárkozott.

Ez ország rendkívül népes és gyakran uralkodnék éhség, ha minden legkisebbet fel nem használnának. Náluk sem egér sem béka még a féreg sem haszontalan, mert táplálékul szolgál. Nekünk majdnem hihetetlen, hogyan lehet ily undok állapotokat megenni. Talán szokástól függ, hogy nekik a patkány sültve oly izletes, mint nekünk a csibe. Fő élelmi szerük a rizs, thea és a gazdagoknak a — fecskefészek. Ne gondolják azonban, hogy az a fecskefészek olyan, mint minőt ereszünk alatt látunk. A chinai fecske szikla üregbe bizonyos nedvből finom fészket fon, melyet még egy angol is igen jónak talált.

A vízi ló.

Képpel.

A vízi ló Afrika nagyobb folyóiban tartózkodik, u. m. Nilusban, Sambia- s Senegálban. Viz alatt uszkál s csak levegő vételre üti fel fejét. Élelme vízi növények, ha pedig száraz földre lép, nem kimél semmit, mindent lerág, lerombol. Hangja félelmet gerjesztő bömbölés. Embert nem bánt, ha nem izgatják, ekkor pedig nehéz a védelem, mert a golyó gyakran visszapattan bőréről.

Az indus vadászok példájára szigonynyal fogják. Többnyire éjjel nagy ovatossággal közelednek felé, bele dobják a szigonyt, a vízi ló erre a vízbe rohan s nagy sebességgel uszik. A vadászok csolnokon követik, a szigonykötél kezükben lévén. A sebzett állatot azután agyonverik. A vízből kiemelni lehetetlen, mert 5—6 ökor súlyával bir, tehát feldarabolva teszik partra.

Husa igen izletes, kemény bőrből szíjjat vágnak. Fogai fehérebbek s tömörebbek az elefánténál s igen drágák, annál inkább is, mivel a viziló vadászat igen veszedelmes.

Visszapillantások a múltba.

1314. június 4-ke születés napja ama Laurának, kit Petrarca, a híres olasz költő annyira megénekelt, s költeményei által halhatlanná tett.

1533. év június 6-án Ariosti Lajos, a jeles olasz költő mult ki Ferrarában 53 éves korában. A halál épen regényes hőskölteményének, Orlandi Furiosónak befejezténél érte el.

1814-ik évben június 7-én érkeztek Londonba I. Sándor cár, III. Frigyes Vilmos és Blücher tábornok.

632. évben június 8-kán halt meg 61 éves korában Muhamed, az izlam vallás alapítója.

1190. évben június 9-én Barbarossa Frigyes 68 éves korában, Cilicia közelében a folyamba fulladt, s Tyrusban temették el.

1772. év június 10-én égette el a bakó Párisban Rousseau egy, a nevelésről irt jeles művét : Emilt.

1742-ben június 11-én lett az első sléziai hadjárat a bresloui békekötéssel befejezve ; és Slézia Poroszhoz kapcsolva.

Ilonka szünórái.

Az olvasók valószínűleg eltalálták, hogy a mult számból miért hiányzott Ilonka? Bizony beteg lett szegény, de koránt sem a balatoni csolnakázás ártott meg neki, sőt talán éppen az, hogy vissza kellett térnie Pestre, hol a falusi hús szellőt mellőzni kénytelen a nagy forróságban. Pesten legnagyobb élvezet ily melegben a fürdés. A Dunán ott állnak az uszodák sorban, s ha az ember nem használja is a Duna kissé hideg hullámain, szinte jól esik a vigasztalás, hogy lehűthetné magát, ha nem volna oly elkényesztetett természetű, mint például Ilonka, a ki a világért meg nem próbálná, hány fok meleg a folyóvíz, hanem csak a császárfürdői uszodában találja jól magát.

Be is boldog ember, a ki uszni tud! Nem lehet neki a víztől félni, pedig az már igen nagy nyereség. Az uszás mint természeti tünemény is igen érdekes. A víz elbir felületén egy oly nehézségű testet, mint a mennyit az a víz nyom, a mit helyéből kiszorít. A kövéreknek sokkal könnyebb ez a mesterség, mint másnak, mert ők nagyobb területet képeznek, és a hus nem oly nehéz, mint a csont. Hogy a fej a vízből kinn lehessen, a tüdőt keil levegővel megtölteni, mert az egyensulyozza. Jaj Istenem, ha rá gondolok, hányszor lebukott a fejem, s hirtelen levegő helyett vizet szíttam be. Ha le akarunk merülni, ismét minden léget ki kell bocsátni a tüdő-

ből, hogy a víz fel ne vessen, s nyitott szemekkel oly szépen felehet akármit venni a víz alatt, hogy egész mulatság.

Minden nagy ujságban azt olvashatni : közeledik a holt idény ! Pedig dehogy a holt közeledik, nagyon is eleven az, így vélekedik, remélem, velem együtt mindannyi tanuló, kinek vizsgát tennie kell. Mi nem értjük azt, hogy : holt, nagyon érezzük az életet, erre emlékeztet minden óra, főleg a tanóra. A jó tanuló nem haragszik ezért, hisz minden fáradozásnak meg lesz a jutalma. Az ő fáradozása is jutalmazva leend, ha másképp nem, az édes nyugalom által.

A napokban egy múkiállításom voltam, melyet egy olasz, Guerrieri, rendezett, s szivességéből megengedi a közönségnek megtekintését. Carrarai márvány, achat és alabástromból igen szép csoportok, szobrok, ókori edények s virágtartók raktárát, mind olasz művészek által készítve. Több darab sikerült s megfelel a műizlésnek. Főleg a ki annyira szereti a képeket s szobrokat mint én, nem sajnál néhány percet megtekintésére szentelni. — Így vagyunk mi Pesten, vizen és szárazon. A viszontlátásig !

Különfélék.

A honvédelmi miniszterium rendeletére elkészült az első honvédzászló Oberbauer Lajosnál. A fehér selyemzászlót nemzeti szín foglaltvány körzi. Hossza e zászlónak 55, szélessége 44 hüvely. Egyik oldalát a király ő felsége nevének kezdőbetűi, felette a koronával, ékitik, másikat Magyar- és a testvér országok czimerei, ezen felirattal : „Királyért és a hazáért.” A zászló rudja szinte nemzeti szín, nemkülönben az arany rojttal díszített szalag, melyre az illető zászlóalj száma van himezve. E minta szerint készül a többi 120 zászló is.

A Pest városi árvaleány házban egy alapítványi hely létesítésére fordítatik azon összeg, mely Deák Ferencz elárusított arczképeiből befolyt.

E napokban egy 11 éves fiu, Frisch Izidor, a király-utczában lévő Pekáry ház 2-ik emeletéről, lapda játszás közben, a vasrácozaton keresztül le az udvarra zuhant, hol szétzuzott fejével halva maradt.

Bécsben jelenleg a nap hőse Izmael basa, Egyiptom alkirálya. A magas vendég személyessége mindenhol a legjobb benyomást idézi elő, s a civilizált Európa minden illemszabályival ismeretes. A francia nyelv iránt előszeretettel viseltetik, mit, s az illemszabályokkai jártasságát épen nem lehet csodálni, miután sok időt töltött Párisban : de a jó bécsieket még is meglepte ez előkelő, salonias férfi megjelenése.

A városligetben czélszerű újítások fognak tétetni ; nevezetesen a kör közelébeni sétautak asphalt kövel rakatnak ki.

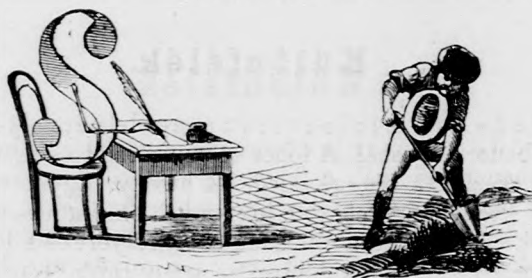
Kevésben mult, hogy Budának egyik szebb és nagyobb építménye a tűz áldozata nem lett. Ugyanis a hídfőnél épülő Kluzemann-féle ház egyik saroktornyában támadt a tűz, melynek elnyomását két utcasöpörő egyénnek lehet köszönni.

Számrejtvény. — Nagy Iréntől.

10	8	9	12	Ez jelent tizet tizszer.			
19	11	12	6	26	A földet művelőnek neve.		
	1	14	7	17	Ha elfáradunk, ez adja vissza erőnket.		
3	4	5	16	9	10	Sok ételnek elkerülhetlen kelléke.	
	13	16	15	14	Ez ismét erőt ad testünknek.		
		23	24	23	Egy neme a szláv nemzetnek.		
1	2	3	4	5	6	Ilyent a zongorán is játszanak.	
		26	25	23	24	Nélkülözhetlen kelléke a háznak.	
	23	26	20	14	24	A földön aratás után csak ez marad.	
6	11	14	4	20	6	26	A testvérfővárosban híresek, Hátha még énekelnek!
	17	26	6	1	3	A berkek és a levegő lakója.	
	11	22	16	11	14	Szentnek a neve, Paduából való származása.	
			1—26			Koszorus költőnk egy szép mondata.	

Megfejtési határidő jul. 13.

Képtalány.

Megfejtési határidő jul. 13-ika.

A tizenkilencedik számban megjelent rejtvények értelme:

Lázár Ilonkától: „Madách Imre.“

Kurtz Gizellától: „Számrejtvény.“

Biener Etelkától: „Birodalom.“

Megfejtették:

Riedl Szidonia, Maller Bernáth és Nina, Lázár Ilona, Mészáros Kornélia, Hagara Mariska, Cselleng Gyula és Jenő, Brück Berta. Török Irma, Reviczky Sarolta, Komáromi Salamon Hermina, Bibel Gizella, Tóth Piroska, Ujságh István, Mársits Róza, Brück Száli, Biener Etelka, Nedeczky Emilia, Sebestyén Zsigmond és Árpád, Baló Etelka.

Pest. 1869. Nyomatott az „Athenaeum“ könyvnyomdájában.

Mai számunkhoz melléklet: Előfizetési felhívás.